

NOTAT

Projekt : Oversvømmelse i Skovmose i Sønderborg
Kundenavn : Sønderborg Kommune
Emne : Svar på høringssvar fra første høringsperiode
Til : Hans Erik Jensen/Ebbe Enøe
Fra : Henrik Skytte
Projektleder : Henrik Skytte
Kvalitetssikring : Gitte Urhøj
Revisionsnr. : 0
Godkendt af : Henrik Skytte
Udgivet : Maj 2012

3. maj 2012

1431100020

BEHANDLING AF HØRINGSSVAR FRA FØRSTE HØRINGSPERIODE

I nærværende notat gives der svar på høringssvar fra første høringsperioden vedr. sagen om projektforslag til løsningen af oversvømmelsesproblematikken i Skovmose. Der er indkommet ca. 240 høringssvar, hvoraf flere har samme ordlyd. Samlet set er der indkommet høringssvar vedr. nedenstående punkter:

- Partsfordelingen
- Økonomien
- Det tekniske
- Andres ansvar
- Problemet skal løses udenom Vandløbsloven
- Grundejerforeningernes kompetence
- Informationsniveauet har været for dårligt

Emnerne er behandlet overordnet, og i det følgende er det forsøgt at give svar på så mange høringssvar som muligt inden for hver kategori.

Partsfordelingen

Den afvandingsmæssige nytte for de enkelte ejendomme estimeres ved hjælp af en risikoscreening for våde eller oversvømmede områder ud fra en analyse af en højdemodel for området. Analysen udføres i det hydrauliske beregningsprogram SAGA-GIS.

Ved analysen for Skovmose beregnes et såkaldt topografisk wetness index (TWI) på baggrund af en digital terrænmodel fra 2010 (DTM).

I beregningen af TWI anvendes oplandsareal samt hældning på terrænet. Således at fladere hældning og større oplandsareal øger risiko for fugtighed. Overfladen regnes som impermeabel, og der tages ikke hensyn til nedsivning, dræning, huse på forhøjet sokkel eller pæle, lokale jordvolde, sandsække m.v.

Det er ikke koten der er bestemmende for, hvilken betalingsfaktor ejendommen har fået. Bor man i et hul på en bakkeskråning kan man også blive oversvømmet.

Der findes alternativer til den anvendte model. En væsentligt mere avanceret og kompleks hydraulisk model samt en detailopmåling med inspektion af hver eneste grund.

En anvendelse af en mere avanceret og kompleks model vil være væsentligt mere bekostelig og de mange usikre inputs til modellen vil med stor sandsynlighed betyde, at resultatet af denne model ikke kommer tættere på "virkeligheden" end den, der er anvendt.

En detailanalyse af hver eneste grund med opmåling af terrænhældninger, sokkelkoter, mindre volde, inspektion af eventuelle dræn m.v. er estimeret til en pris på ca. 2 mio. kr. Det er vurderet, at dette ikke er hensigtsmæssigt i dette projekt. Det vil måske ændre på udgifterne grundejerne imellem, men samlet set vil det blive dyrere for alle.

Med den valgte model er det forsøgt at beskrive den afvandingsmæssige nytte på den bedst mulige måde på et simpelt niveau, så udgifterne holdes nede. Områdets kompleksitet gør, at andre metoder ikke ændrer på det overordnede resultat. Det vil ikke kunne undgås, at grundejere, der umiddelbart ikke har haft vand på grunden i denne omgang, har fået en høj betalingsfaktor.

Der kunne også beregnes på m^2 niveau, men dette vil stadig ikke ændre på det overordnede resultat.

Flere ønsker, at udgifterne fordeles ligeligt mellem alle grundejere. Dette er der dog ikke hjemmel til i vandløbsloven.

Borgerne i Skovby, Lysabild, Rubæk m.v. kan ikke gøres ansvarlige for de problemer, der er i Skovmose.

Der arbejdes videre med modellen og det undersøges om den afvandingsmæssige nytte kan beskrives bedre ved en anden opdeling.

Økonomien

Flere mener, at projektet er for ambitiøst og derved også for dyrt. Det har fra start været ønsket at finde en helhedsløsning, der på bedste vis vil sikre alle mod fremtidige oversvømmelser.

Flere har oplyst, at en økonomi omkring de 4 mio. vil være passende.

Der arbejdes på forskellige løsninger vedr. finansiering. Hvis pumpelaget udvides som det er planlagt, betales projektet gennem bidrag til pumpelaget.

Det tekniske

Flere har indsendt det samme udkast fra en lokal entreprenør til et revideret projekt. Mange elementer er stort set identisk med det eksisterende projektforslag. Det nye udkast indeholder også en grøft langs Fyrremose og en grøft bag Egemose.

Det indsendte udkast adskiller sig primært på to punkter:

1. Der er ingen grøft langs Egemose
2. Løsningen ved Birke (bag den nye udstykning) ønskes løst ved rørlagte vandløb og dræn.

Det anbefales stadig at anlægge en grøft langs Egemose, men omfanget vurderes igen.

En udelukkende rørlægning bag den nye udstykning anbefales ikke. Anlægges der ikke grøfter vil overfladevand fra markerne stadig kunne trænge ind i sommerhusområdet. Rørlægning kan være en del af løsningen, men grøfterne bør ikke udgå.

I det indsendte udkast er hovedprincippet at lede vandet fra Skovby-vandløbet i rør langs med Birke hen til Landkanalen. Princippet er ok, men hvis ikke der samtidig gøres noget for at mindske vandmængden i Landkanalen, så betyder det reelt bare, at alt vandet nu ledes ind i området via Landkanalen. Der er derved risiko for at problemet flyttes fra de nye til de gamle moser.

I det eksisterende projektforslag er vandmængden i Landkanalen mindsket allerede fra Rubæk, således at det meste vand i ekstreme situationer ledes i en udvidet kanal til pumpen ved Pøl. Der er mulighed for at kombinere de to løsninger, men det indsendte udkast kan ikke stå alene.

Der arbejdes på en revideret teknisk løsning og muligheder for anlæggelse i etaper undersøges.

Økonomisk er der stor forskel på de to løsninger. De kan dog ikke sidestilles idet det indsendte udkast mangler flere elementer som blandt andet:

- Jordhåndtering (Skovmose er ikke områdeklassificeret, men jord langs med veje er pr. definition klassificeret! – Dialog med myndigheder?)
- Tinglysninger
- Opmåling af nye rør
- Erstatninger
- Omkostninger til gener ved fremmedledninger (el, vand, tv, m.v.)
- Udgifter til ansøgninger hos myndigheder
- Tilsyn
- Håndtering af udgiftsfordeling, opkrævning mv.
- Borgermøder og informationsmaterialer

Fjernes ovenstående punkter fra det eksisterende projektforslag er økonomien stort set identisk.

Andre tekniske spørgsmål

Enkelte mener, at vandet fra Skovby naturligt ville løbe til Pøl, hvis ikke det var rørlagt. Ved granskning af gamle luftfotos m.v. er det dog bekræftet, at Landkanalen var der før sommerhusområdet, så vandet har aldrig kunnet løbe til Pøl fra Skovby, da det som minimum ville blive stoppet af Landkanalen og via denne blive ført gennem Skovmose. Rørledningen fra Skovby har sandsynligvis også været der før Skovmose blev udbygget fra de helt gamle moser.

Der er indkommet et ønske om, at få oplyst placeringen af eksisterende bassiner til opmagasinering af overfladevand i området nær Skovmose. Der findes bassiner i både Skovby (800 m³), Lysabild (800 m³) og Rubæk (1050 m³).

Der er indkommet enkelte forslag til at løse problemet med pumper. Det er dog ikke muligt at løse problemet udelukkende ved øget pumpekapacitet – hertil er vandmængderne simpelthen for store. Men digepumpen skal være en del af løsningen.

En sænkning af grundvandet kan i værste fald give sætningsskader på huse. Dette er korrekt, men løsningsforslaget går ikke på at sænke grundvand, men at lede overfladevand udenom sommerhusområdet ved meget kraftige regnhændelser. Ved lokale dræninger skal problematikken omkring sænket grundvandsspejl og jordbundsforhold behandles.

Kan problemet løses ved kloakering for overfladevand i Skovmose? Nej – dette vil ikke løse problemet med store vandmængder udefra området. Hertil skal det nævnes, at grundejerens tilslutningsbidrag til en sådan kloakering vil være ca. 20.000,- Oveni dette kommer udgifterne til at anlægge kloak på egen grund. Grunden til, at Forsyningen/kommunen "blander sig", når der sker oversvømmelser i byen, er fordi de har pligt til at aftage overfladevand, hvis grundejerne har betalt tilslutningsbidrag. Kommunen fastsætter et serviceniveau (antal hændelser med vand på terræn) i spildevandsplanen, og overholdes dette niveau ikke, skal der gøres noget. Situationen i Skovmose er en helt anden.

Andres ansvar

En vandløbsreguleringssag er til for at løse et afvandingsmæssigt problem. Hvem der, udover det mere ekstreme klima, har ansvaret er et relevant spørgsmål, men dette skal behandles i en selvstændig sag om ansvarspådragelse.

Det er primært to synspunkter, som går igen i de indsendte høringsvar, nemlig ændringen af vandløbet ved den nye udstykning og vandløbsvedligeholdelsen generelt.

Vedr. ændringen af det nye vandløb gransker Sønderborg Kommune, om det er sket ved en vandløbsreguleringssag. Endvidere granskes det, om der foreligger de

nødvendige udledningstilladelser til henholdsvis det rørlagte vandløb fra Skovby og til Landkanalen.

Vedr. vandløbsvedligeholdelsen er dette beskrevet i vedligeholdelsesaftalen vedr. Landindvindingslaget. Der er ikke noget der tyder på, at det er manglende oprensning, der har været skyld i problemerne, for en bedre oprensning ville nok have ført endnu mere vand til Skovmose. Måske ville vandet være kommet hurtigere ud gennem G-kanalen, men pumpen ved Pøl kunne slet ikke følge med, så det ville sandsynligvis ikke have løst problemet.

Problemet skal løses udenom vandløbsloven

Flere ønsker, at problemet skal løses uden at bruge vandløbsloven og der menes også, at det alternative tekniske udkast fra en lokal entreprenør kan løses uden at gøre brug af vandløbsloven. Dette er dog ikke rigtigt. Alle indgreb i eksisterende vandløb kræver ansøgning og behandling efter vandløbsloven. Dette gælder også indføring af nye vandløb og dræn til eksisterende.

Som det er nu kan sagen afsluttes uden projektgennemførelse, men i så fald skal økonomien gøres op til fordeling. Der kan ikke udføres nogen afvandingsændringer eller –forbedringer uden at rejse en ny vandløbssag.

Grundejerforeningernes kompetence

Sønderborg Kommune forholder sig ikke til interne kompetenceforhold. Efter flere hændelser med oversvømmelser, henvendte flere grundejere sig til kommunen. Der blev afholdt et møde, hvor flere grundejerrepræsentanter deltog, og på dette møde blev vandløbssagen rejst.

Sønderborg Kommune kan som før nævnt oplyse, at der ikke ville kunne udføres nogen afvandingsændringer eller –forbedringer uden at rejse en vandløbssag. Dette betyder i al sin enkelthed, at ligegyldig, hvem der måtte henvende sig til kommunen, så ville der blive rejst en vandløbssag før eller siden – med mindre man ville lade stå til.

Hertil skal det nævnes, at det næsten enslydende i alle høringssvar fremgår, at grundejerne ønsker, at der gøres noget.

Informationsniveauet har været for dårligt

Der er udsendt flere breve og afholdt flere møder. Informationsniveauet har været fuldt på højde med niveauet i andre lignende sager.

Menes der, at alle skulle være hørt inden der blev udarbejdet et projekt, er dette noget andet. Der er valgt en fremgangsmåde, hvor der sendes ét projektforslag i høring, hvorefter alle har mulighed for at komme med høringssvar. Alternativt kunne der være fremkommet 720 forskellige projektforslag som nogen skulle koble sammen til én løsning. Alle har fået mulighed for at komme med høringssvar i den første høringsrunde.

Når der er sket en indarbejdelse af nogle af høringssvarene i et revideret projekt, har Vandløbsmyndigheden valgt at starte en ny høringfase, hvor alle igen kan komme med høringssvar. Der afholdes dog ikke flere borgermøder.